

Lokal utvecklingsstrategi för Leader Sörmlandskusten

Innehåll

Summary of the local development strategy	2
Sammanfattning	4
1. Syftet med den lokala utvecklingsstrategin	5
2. Strategins bidrag till EU:s och Sveriges mål	5
3. Strategins framtagning	5
4. Utvecklingsområdet	7
4.1 Områdesbeskrivning	8
4.2 Behov och utvecklingsmöjligheter	9
5. På vilket sätt är strategin innovativ	11
6. Vision	12
7. Insatsområden, mål och urvalskriterier	12
7.1 Övergripande mål för området	12
Horisontella mål	14
7.2 Insatsområden	14
Samarbetsprojekt	16
7.3 Handlingsplan	16
7.4 Urvalsprocess	18
7.5 Mål och urvalskriterier	18
8. Finansieringsplan	20
9. Organisation	20
9.1 Administrativ kapacitet och kansliets arbete (drift)	20
9.2 Partnerskapet och föreningen	21
9.3 LAG – den lokala aktionsgruppen	21
10. Samverkan med andra aktörer	22

10.1 Samverkan	22
10.2 Avstämning med andra aktörer med utvecklingsansvar	22
10.3 Jämställdhet och icke-diskriminering	22
11. Kommunikation	22
12. Uppföljning och revidering	23
Årsrapport till Jordbruksverket	23
Uppföljning och utvärdering	23
13. Bilagor	25
Bilaga 1: SWOT-analys	25
Bilaga 2: Omvärldsanalys	25
Bilaga 3: Motivering	26
Bilaga 4: Ingående kommuner	27
Bilaga 5: Medlemmar i partnerskapet	27

Summary of the local development strategy

Description of Area

Before the programme period, 2014-2020, we have formed a new area for locally lead development supported by the “leader method.” This new area consists of the former “Leader Kustlinjen and Leader Södertälje’s countryside,” including the municipalities of Nyköping, Oxelösund, Trosa and Södertälje. The municipality of Salem will also be included in the area. This “leader” area’s total population is 178,540. The overall population directly affected by our development efforts, excluding the two larger population areas of Nyköping and Södertälje, will be 73,856 people.

The coast of the Södermanland region – “Sörmlandskusten” – is framed by two large metropolitan areas: the Stockholm area in the north, and Norrköping/Linköping area in the south. Within this region, there are two cities with more than 20 000 inhabitants, Nyköping and Södertälje, also characterized by steady growth rates. In addition, the area’s countryside holds great growth potential in terms of more housing being built and new companies arriving. However, the service industry and infrastructure continue to need increased structural support. The current expansion of high-speed internet is crucial for the development of the countryside. This project requires additional resources and higher priority.

The key part of the commuter-rail between Järna and Linköping (Ostlänken) runs through the area and will, over time, be a driving factor in the growth of the area combined with the already existing airport at Skavsta. Also the harbor in Oxelösund is an important part of in the infrastructure and logistics possibilities.

Focus Areas

In our strategic work we have chosen to focus on four areas of growth with the overall goal of creating more employment. These areas are:

1. The development of sustainable business and food industries locally.
2. Strategic diversity.
3. The development of models for service and quality of life in the countryside.
4. The development of the tourism sector.

Apart from these areas (which are described in more detail in our strategic plan) we will also implement horizontal goals that will support our focal areas. These goals are:

1. Sustainable development
2. Involvement and participation of youth
3. Equality

Closer descriptions of these horizontal goals can also be found in the strategic plan.

LAG (Local Action Group)

The board of the Leader Area (LAG) will consist of 15 people, five from the private and public sectors, and from civil society organizations geographically dispersed across the area respectively, with an eye to gender equality. The most important task for the board, apart from leading the organization, will be to evaluate future applications for funding, and to make appropriate selections based on the aforementioned growth areas. The board will utilize a number of selection criteria that will allow it to rate proposals on a numbered scale. The selection process will be fully transparent.

Leader Sörmlandskusten will remain a non-profit organization and its' members will maintain an extensive cooperation with representatives from organizations and groups active in the area. The establishment of the organization took place at a constitutional meeting on August 26th, which included elections, decisions about statutes and additional organizational issues. The former organizations Leader Kustlinjen and Södertälje Landsbygd will be discontinued as soon as projects and tasks from the previous program period have been completed.

Sammanfattning

Områdesbeskrivning.

Inför den nya programperioden har vi bildat ett nytt område för Lokalt ledd utveckling med stöd av Leadermetoden. Området består av tidigare Leader Kustlinjen med kommunerna Nyköping, Oxelösund och Trosa samt Leader Södertälje landsbygd. I området ingår även Salems kommun. Den totala befolkningen inom det nya Leaderområdet uppgår till 178 540 personer. Exklusive de två större tätorterna, Nyköping och Södertälje, är folkmängden som direkt kommer att beröras av våra utvecklingsinsatser 73 856 personer.

Kuststräckan av landskapet Södermanland – ”Sörmlandskusten” – begränsas av två storstadsområden. I norr av Storstockholm och i söder av den fjärde storstadsregionen (Norrköping/Linköping) båda starka arbetsmarknader och tillväxtområden. Inom vårt område finns två större tätorter, Nyköping och Södertälje som också kännetecknas av stark tillväxt. Även landsbygdsområdet inom Sörmlandskusten har goda förutsättningar att utvecklas med ett ökat boende och nya företag. Dock finns behov av utvecklingsinsatser inom service och kommunikationer. Den pågående utbyggnaden av bredband (fiber) är av grundläggande betydelse för landsbygdens utveckling och behöver påskyndas och ges nya resurser.

Den pågående planeringen av snabbjärnväg (Ostlänken) från Järna till Linköping sträcker sig till största delen genom området och kommer på sikt att bli en motor i utvecklingen i kombination med den befintliga flygplatsen vid Skavsta. Även hamnen i Oxelösund är en viktig länk i transportkedjan med en stark utvecklingspotential.

Insatsområden.

I vårt strategiarbete har vi valt att fokusera på fyra insatsområden med det övergripande målet att skapa fler arbetstillfällen. Dessa insatsområden är:

1. Skapa fler arbetstillfällen genom att utveckla de gröna näringarna och den lokala matproduktionen
2. Strategisk mångfald
3. Utveckla modeller för boende och service på landsbygden
4. Skapa fler arbetstillfällen genom att utveckla turismen

Förutom dessa insatsområden (som är beskrivna till sitt innehåll i vår strategi) kommer vi även att tillämpa horisontella mål som kommer att genomsyra våra insatsområden. Dessa horisontella mål är:

1. Hållbar utveckling
2. Ungas delaktighet

3. Jämlikhet

Även dessa horisontella mål finns närmare beskrivna i strategidokumentet.

LAG (Lokal Action Group)

LAG är Leaderområdets styrelse som kommer att bestå av 15 personer, varav 5 vardera skall representera offentlig, ideell och privat sektor med geografisk spridning över området och med en jämlik fördelning mellan män och kvinnor. Styrelsens viktigaste uppgift, förutom att leda organisationens arbete, är att ta ställning till inkommande projektansökningar och göra ett lämpligt urval med hänsyn tagen till de fastställda insatsområdena. Till sin hjälp kommer styrelsen att ha ett antal urvalskriterier som underlag för en poängsättning av projekten. Hela urvalsprocessen kommer att vara transparent och möjlig att följa.

Leader Sörmlandskusten kommer, liksom tidigare, att vara en ideell förening vars medlemmar är ett omfattande partnerskap med representation från föreningar och organisationer verksamma inom Leaderområdet. I samband med bildandet av föreningen, som skedde vid en konstituerande stämma den 26 augusti, valdes ledamöter i LAG, fattades beslut om stadgar för föreningen med flera organisatoriska frågor. De tidigare föreningarna, Leader Kustlinjen och Södertälje Landsbygd, kommer att likvideras så snart allt arbete från föregående programperiod är slutfört.

1. Syftet med den lokala utvecklingsstrategin

Denna utvecklingsstrategi ska användas för att styra LAG:s arbete med prioritering och urval av ansökningar samt partnerskap, kommunikation och fonsamordning.

2. Strategins bidrag till EU:s och Sveriges mål

Analysen ligger till grund för en vision och utvecklingsbehov, som leder till insatsområden och specifika mål som kan mätas med hjälp av indikatorer. En handlingsplan visar hur målen i insatsområden ska omsättas i aktiviteter.

3. Strategins framtagning

Med utgångspunkt från de anvisningar som framkommit vid olika informationstillfällen och i Jordbruksverkets nyhetsbrev har vi kunnat dra slutsatsen att våra nuvarande Leaderområden (Leader Kustlinjen, med fiskeområde och Leader Södertälje landsbygd) var för sig är för små för att vara lämpliga under den nya programperioden. Detta gäller inte minst underlaget för en kostnadseffektiv administration. Vi har därför, i ett tidigt skede, prövat möjligheten att bilda ett gemensamt område.

Även om vi inte kommer att ha tillgång till resurser från Havs- och Fiskerifonden är vår avsikt att ta vara på de erfarenheter som vunnits i vårt tidigare fiskeområde och då, inte minst, ta tillvara det

förberedande arbete som utförts i form av förstudier. Exempel på detta är Projektering av åtgärder i våra större vattendrag för att förbättra möjligheter för fiskens vandring och reproduktion.

Vi har haft kontakter på kommunledningsnivå i samtliga kommuner som är berörda och där förankrat våra planer på att bilda ett gemensamt område. Som grund för vårt arbete har vi haft de ingående kommunernas översiktsplaner. Nyköpings kommun har även antagit en strategi för landsbygdsutveckling som vi beaktat i vårt strategiarbete. På regional nivå har vi haft fortlöpande kontakter med landsbygdsenheten på de båda berörda länsstyrelserna vars landsbygdsdirektörer varit direkt involverade i arbetet och delgivit oss synpunkter på förslaget till strategi. Vi har även tagit del av, och haft god nytta av de underlag till handlingsplan för landsbygdsprogrammet 2014-2020 som förelegat. Även förslaget till Regionalt serviceprogram har ingått i vårt underlag.

Motsvarande kontakter har även förevarit på regional nivå (Regionförbund eller motsvarande) där främst de regionala utvecklingsprogrammen (RUP) har bäring på vårt arbete. Även Näringsdepartementets rapport, En nationell strategi för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020 har ingått i underlaget. Vi gör den bedömningen att vår utvecklingsstrategi i allt väsentligt kompletterar de regionala strategierna på en lägre nivå och bidrar till genomförandet i lokalsamhället. Med den förankring som vi uppnått med vår strategi och de möjligheter som erbjuds genom Leadermetoden kommer vi närmare våra lokala målgrupper och har därför större möjligheter att genomföra önskvärda förändringar i människors vardag.

Vi har även bildat ett omfattande partnerskap som kan utgöra grunden för en kommande förening och genomfört ett antal temamöten med bäring på de tematiska mål vi har för avsikt att arbeta med. Till dessa temamöten har medlemmarna i partnerskapet varit inbjudna. Vi har genomfört fem temamöten. Varje möte har inletts med information om arbetet med strategin, regler mm. Därefter har inbjudna föredragshållare berättat om sina projekt eller sitt engagemang i frågan. Deltagarna har grupparbetat runt frågor som möjligheter, svårigheter och behov av åtgärder. Avstämningsmöten har hållits med kommunerna och i de flesta temamöten har kommunernas representanter deltagit.

Arbetet med att ta fram strategin har letts av en styrgrupp med medlemmar från LAG i de ingående områdena. Denna styrgrupp har genomfört ett stort antal möten under hösten. Därtill har funnits en ledningsgrupp bestående av verksamhetsledarna i Leader Kustlinjen, FOG Kustlinjen och Leader Södertälje landsbygd.

Medlemmarna i partnerskapet har löpande hållits informerade om arbetets fortskridande genom nyhetsbrev och har också haft möjligheter att bidra till utformningen i olika skeden. Vi har sänt ut en enkät till samtliga deltagare i partnerskapet med ett antal frågor som har relevans i arbetet med att utforma en strategi. Kontakt har skett med respektive länsstyrelser. Vår utgångspunkt har dock varit att arbetet skall präglas av ett tydligt underifrånperspektiv.

4. Utvecklingsområdet

Antal invånare i utvecklingsområdet, exklusive tätorter > 20 000 invånare	73 856
Områdets storlek i km ² utanför tätorter > 20 000 invånare	2 334,21
Antal invånare per km ² , exklusive tätorter.	31,64

Anmärkning: siffror som vi tagit del av från kommunerna är från olika år. Vissa kommuner har tydligt angivit om vatten areal ingår, andra inte.

Kommuner som omfattas av strategin. Nyköping, Oxelösund, Trosa och Södertälje och Salem. Av dessa ingick Nyköping, Oxelösund och Trosa i Leader Kustlinjen medan Södertälje ingick i Leader Södertälje Landsbygd. För Salems kommun är det först nu man kommer att ingå i ett Leaderområde.

Landskapstyper och landmärken Området utgörs av ett kustlandskap (kusten av landskapet Södermanland) med en omfattande skärgård och innanför kusten ett omväxlande jordbrukslandskap – en del av ”den sköna lustgården”. Landskapet präglas också av ett stort antal slott och herresäten som bl.a. bidrar till att göra området attraktivt för såväl inhemska som utländska turister. Men det är också en storstadsnära landsbygd som av många ses som ett rekreationsområde, snarare än ett utvecklingsområde, varför det är angeläget med utvecklingsinsatser.

Större tätorter och utvecklingscentra; Nyköping och Södertälje.

Fortsatt statistik;

	Nyköping	Oxelösund	Trosa	Södertälje	Salem
Befolkningsförändring för åren 2007–2013	2847	255	Uppgift saknas	9285	916
Flyttnetto 2007-2013	+ 657 (år 2013)	+220	+690	+1 117	+34 (år 2013)
Födelsenetto, 2007-2013	+28 (år 2013)	– 24	+42	+466	+87 (2013)
Arbetslöshet i procent (öppet arbetslösa, troligen för samtliga kommuner)	3,5 %	5,2 %.	4,3 % (juli-2014)	7,3 % (18-64 år okt 2013)	4 % (juli 2013)
Arbetslöshet bland unga (15–24 år) i procent *	8,1 % (18-24 år)	Har ingen siffra, säkert högre än ovan	11,7% (juli 2014)	7,1 % (18-24 år okt 2013)	ca 100 personer
Andel invånare med utländsk bakgrund i procent 2013	6336 st. 9,23 %	1921 st. 16,85 %	1330 st. 11,22 %	31 935 st. 35,07 %	2609 st. 16,31 %
Antal företag per 1 000 invånare	82,3	0,56	ca 143	45,2	71,8

Antal nystartade företag per 1 000 invånare	4,6	0,04	ca 7,5	9,4	10,9 (2013)
Andel av befolkningen i procent, 16-24 år	10,8	11,4	10,73	12,5	11,7
Andel av befolkningen i procent, 25-44 år	22,7	24,5	20,92	27,3	25,0
Andel av befolkningen i procent, 45-64 år	25,6	31,8	26,54	24,4	29,8
Andel av befolkningen i procent, 65 år och högre	23,1	32,3	23,08	16,0	17,0

Övrigt nämnvärt som har betydelse för områdets utveckling; Att vara en "storstadsnära landsbygd" kan innebära både för- och nackdelar. Vi finns nära stora arbetsmarknader inom pendlingsavstånd vilket kan upplevas som en fördel men samtidigt riskerar området att hamna i "storstadsskugga", t.ex. att investeringar och offentliga satsningar hamnar längre ut i periferin.

4.1 Områdesbeskrivning

Kuststräckan av landskapet Södermanland - "Sörmlandskusten" - begränsas av två storstadsområden, i norr av Storstockholm och i söder av den fjärde storstadsregionen (Norrköping/Linköping) både starka arbetsmarknader och tillväxtområden. Inom "Sörmlandskusten" finns två större tätorter, Nyköping och Södertälje som också kännetecknas av tillväxt. Men trots detta kännetecknas våra omfattande landsbygdsområden av svag eller obefintlig tillväxt, försämrade offentlig och kommersiell service och en bristande framtidstro. Behoven av insatser med Leadermetoden är stora.

Jordbrukslandskapet med sina insjöar och vattendrag har sitt avrinningsområde ut mot Östersjön med allt vad det innebär med kväve- och fosforläckage. Åsystemen transporterar stora mängder övergödande näringsämnen ut i havet. Det finns således behov av åtgärder som minskar övergödningen i Östersjön.

Sådana insatser kan genomföras i samspel med landsbygdsprogrammets möjligheter och med utnyttjande av andra finansieringsformer, t.ex. LOVA.

En ökad tillväxt och förbättrad service på landsbygden skapar förutsättningar att leva upp till de övergripande målen om ökad sysselsättning. Möjligheten att erbjuda goda boendemiljöer inom pendlingsavstånd från starka arbetsmarknader talar till landsbygdens fördel samtidigt som tillgången till snabba IT-kommunikationer ger goda förutsättningar att arbeta och driva företag på landsbygden. En ökad inflyttning stärker underlaget för skola, handel och kommunikationer samtidigt som allt fler är beredda att etablera verksamheter på en levande landsbygd i samverkan med staden.

Inom det blivande Leaderområdet finns landets tredje största flygplats (Skavsta) med en betydande inströmning av internationella besökare. Hamnen i Oxelösund och Frihamnen i Södertälje är stora och viktiga exporthamnar av stor betydelse för bilindustrin, stålindustrin och gruvnäringen i Bergslagen. Planeringen av snabbjärnvägen på sträckan Järna – Linköping är i sitt slutskede och inom programperioden kommer en betydande del av anläggningsarbetet att pågå. Detta i sin tur kommer att ställa krav på hög beredskap i närsamhället för att kunna tillhandahålla bostäder och service för tusentals anläggningsarbetare. Planeringen för detta bör komma igång per omgående.

Inom området finns en väl utvecklad produktion av lokala, närproducerade livsmedel av hög kvalitet med en stor marknad i de omgivande storstadsområdena. Det ger bra förutsättningar för att skapa nya arbetstillfällen. Området erbjuder en god och hållbar miljö för boende och arbete liksom naturliga möjligheter till integration och mångfald.

Våra erfarenheter från den gångna programperioden visar på tydliga resultat i den riktningen och det är angeläget att arbetet kan fortsätta på den inslagna vägen. Våra tidigare Leaderområden har lagt grunden för ett fruktbart samarbete som nu gör det naturligt att bilda ett gemensamt område, "Sörmlandskusten", som både geografiskt och befolkningsmässigt uppfyller de krav som kan ställas på ett robust LLU-område.

4.2 Behov och utvecklingsmöjligheter

De gröna näringarna har en stor utvecklingspotential i form av produktionsvärde och sysselsättningseffekter. Redan en ökad efterfrågan motsvarande ett produktionsvärde på en miljon kronor beräknas ge upphov till två nya arbetstillfällen vilket är 25 % mer än i andra sektorer. En ökning av landets självförsörjningsgrad och ett ökat uttag av förnybar energi ger omedelbara effekter.

Till detta kommer konsumenternas stigande efterfrågan på lokalt producerade, gärna ekologiska råvaror. Inom vårt utvecklingsområde ser vi redan en ökad tillväxt av lokala producenter och mathantverkare som möter upp mot denna efterfrågan. Men här finns också ett behov av smarta logistiklösningar och samordnade transporter så att producenter når kunderna, såväl privatpersoner som restauranger och detaljhandel till lägsta möjliga kostnad och med minsta miljöpåverkan. För de offentliga köken är tillskapandet av omlastningscentraler ett effektivt sätt att möjliggöra lokal upphandling och att minimera behovet av transporter.

En tydlig strukturell trend för Sveriges landsbygd är besöksnäringens satsningar på kombinationen mat/upplevelser och landsbygd. En enkät (SHR/Visita 2012) visar ett klart samband mellan ökad turism och inflyttning till landsbygden. Tillkomsten av gourmetrestauranger, ekologiska och självproducerande lantbruksrestauranger ökar attraktionskraften till landsbygden. En medveten satsning på lokal mat, destinationsutveckling och marknadsföring skapar förutsättningar för en fördubbling av besöksnäringen vilket är av stor betydelse för att möjliggöra en levande landsbygd.

Ökade satsningar på innovativ transport- kommunikations- och teknologiutveckling leder till att människor kan färdas snabbare, längre sträckor, för lägre kostnader vilket ökar antalet möjliga platser att flytta till. Kunskapsamhället och digitaliseringen innebär att fler kan arbeta hemifrån och inte längre måste bo nära sin arbetsplats. Digitaliseringen betyder också att man kan hålla sig uppdaterad om vad som händer i omvärlden och att utbudet på nätet gör att man kan handla allt man behöver (digital handel). Genom smarta transportlösningar gäller detta, numera, även livsmedel och andra dagligvaror vilket återigen ökar möjligheterna att bo och verka på landsbygden.

Vårt utvecklingsområde har ett starkt och välutvecklat föreningsliv. En märkbar trend är att man allt mer organiserar sig i nätverk. Många små föreningar inom olika intresseområden går samman lokalt för att nå gemensamma resultat för bygden. I nästa steg bildar man en paraplyorganisation för hela kommunen (kommunbygderåd) och därmed är man en mer kraftfull partner i dialog med kommunen eller andra myndigheter. Man står stark därför att man företräder "landsbygdens" intressen och kan

föra talan för de som bor och verkar på landsbygden. Byalagen som tagit på sig ett stort ansvar för bredbandsutbyggnaden på landsbygden är ett sådant samverkans exempel.

En viktig förutsättning för utveckling av landsbygden och därmed ökningen av antal arbetstillfällen är att vi stärker och utvecklar den hållbara produktionen. I vårt område kan både lantbruket och fiskenäringen bli en framgångsfaktor när vi genomför åtgärder som påverkar vatten- och landmiljö positivt.

Sörmlandskusten erbjuder ett attraktivt landskap med höga natur- och kulturvärden.

Livsmedelsförädlingen har tillsammans med besöksnäringen potential att växa. Det finns också potential för förnybar energi, särskilt inom vindkraft, bioenergi och sol. Övergödningen av sjöar och vattendrag är ett allvarligt miljöproblem som kräver åtgärder. Utbildningsnivån på landsbygden är relativt låg medan arbetslösheten är hög, särskilt bland unga och utrikes födda. Detta är de utmaningar vi står inför under den kommande programperioden och det är utifrån detta vi format vår strategi och våra insatsområden.

Andelen ekologiskt odlad jordbruksmark är högre inom vårt område (17,5 %) jämfört med landet i övrigt (15,7 %) och samma förhållande gäller djurhållningen. Andelen ekologiskt producerad mjölk uppgick till 16 % av den invägda mjölken att jämföra med 11 % för landet i övrigt. Trädgårdsodling är en möjlighet att försörja sig på landsbygden även på en liten areal. Medelarealen för företag med frilandsodling är dock alltför låg, cirka 2 ha/företag mot 9 ha som är medelvärdet för riket. Här finns ett betydande utrymme för tillväxt, rådgivning och utbildning. Utvecklingen mot större lokal försäljning i gårdsbutiker är ett steg i rätt riktning.

Den ökande ekologiska produktionen möter en större efterfrågan såväl från enskilda konsumenter som från den offentliga måltidsverksamheten. Södertälje kommun är bland de ledande när det gäller andelen ekologiska och närproducerade råvaror i sin upphandling till de offentliga köken och Nyköpings kommun är nu på god väg att följa efter. Nya möjligheter att anpassa sina upphandlingsunderlag till den lokala produktionen och mindre producenter öppnar för ökad produktion och bättre lönsamhet. Inom insatsområde ett kommer vi att arbeta vidare för att främja denna utveckling.

Inom de kommuner som utgör underlag för Leader Sörmlandskusten utgör en betydande del av befolkningstillväxten inflyttade med utländsk bakgrund. Merparten av dessa bosätter sig dock i städer i och större tätorter. I Nyköpings kommun som exempel bor nära en tredjedel av befolkningen på landsbygden men bara 8 % har utländsk bakgrund. Det som utmärker befolkningen med utländsk bakgrund på landsbygden är att barn och ungdomar står för en ovanligt liten andel. Det är alltså färre barnfamiljer från utlandet som väljer att bo på landsbygden än invandrare i andra åldersgrupper. Detta kan på sikt bli ett problem inför generationsskiftet i arbetskraften.

Detta förhållande har naturligtvis flera orsaker. En kan vara att de senaste årens invandring till Sverige till stor del bestått av flyktingar som kommer från urbana miljöer och därför inte känner sig hemma på landsbygden. En annan kan vara att man söker sig till områden där man redan har landsmän och släktingar. Ett sådant område är Södertälje där en stor del av befolkningen redan består Syrianer som under en följd av år sökt sig hit. Inom insatsområdet strategisk mångfald kommer vi att arbeta för att göra landsbygden attraktiv för utrikes födda.

Det byggs alldeles för få bostäder inom vårt område i förhållande till de behov som finns. Detta är ett generellt problem men det blir särskilt tydligt på landsbygden där nyproduktionen är i stort sett obefintlig. Skälen till detta är flera, dels det höga kostnadsläget, dels avsaknad av planlagd mark och dels en alltför restriktiv inställning till byggande i attraktiva, sjönära lägen. Den inflyttning till landsbygden som trots allt har ägt rum har varit möjlig genom permanentning av fritidshus. Detta är i sig en tveksam utveckling eftersom det kommer att kräva allt större investeringar i infrastruktur, bl.a. nya VA-lösningar som kan bli mycket kostsamma.

En bättre väg att gå är att möjliggöra ny bebyggelse i landsbygdens mindre tätorter där det redan finns en infrastruktur som utan tillkommande kostnader kan försörja även ny bebyggelse. Genom en sådan bebyggelse skulle man även kunna motverka den försämring av offentlig och kommersiell service som pågått under en följd av år. Om man dessutom utvecklar innovativa servicelösningar kommer de mindre orterna att bli attraktiva. Här kommer vårt tredje insatsområde kunna spela en viktig roll i våra ansträngningar att vända trenden till en positiv landsbygdsutveckling.

Turism/besöksnäring är en stadigt ökande verksamhet både om man mäter antalet arbetstillfällen eller omsättning. Även antalet företag är i tillväxt och därmed antalet sysselsatta. I många fall handlar det dessutom om s.k. instegsjobb som lämpar sig för ungdomar och andra som står långt från den reguljära arbetsmarknaden.

I vårt fortsatta arbete vill vi medverka till att vidareutveckla entreprenörskap, företagande och kompetensutveckling. Målsättningen skall vara att skapa en hållbar besöksnäring genom affärsutveckling och genom att utveckla destinationer inom Sörmlandskusten med attraktionskraft. För detta krävs tillgänglighet, en väl utvecklad infrastruktur och ett utbud av transportmöjligheter. Vårt läge vid kusten och med en rik skärgård ställer krav på att besöksnäringen även kan erbjuda båtburna transporter.

Vårt attraktiva landskap med slott och herrgårdar, möjlighet till "matturism" genom ett rikt utbud av restauranger av hög kvalitet som tar tillvara våra naturliga råvaror vilket är dokumenterat genom "Stolt mat i Sörmland" och i många reseguider skapar förutsättningar för en utvecklad besöksnäring. Även sport- och fritidsfiske med guidade turer och jaktresor är områden som kan utvecklas. Genom vårt insatsområde turism kan vi medverka till branschens fortsatta utveckling.

5. På vilket sätt är strategin innovativ

Redan det förhållandet att vi nu lägger samman två, tidigare separata områden till en enhet ställer nya krav på vårt arbetssätt. Delvis olika "kulturer" skall smältas samman till en homogen enhet. För att lyckas kommer vi att använda nya arbetssätt och nya metoder samt verka för att projektägarna tar till vara nya kunskaper från olika sektorer i områdena.

Under de temamöten som vi genomfört under arbetet med att ta fram vår strategi har vi knutit många nya kontakter med nya kompetenser som vi kommer att kunna dra nytta av i det fortsatta arbetet. Inom vårt område har vi med stöd av Tillväxtverket genomfört ett omfattande projekt med lokalt driven landsbygdsutveckling. Syftet har framför allt varit att åstadkomma innovativa servicelösningar på landsbygden och i våra många små tätorter. De arbetsmetoder som där vuxit fram finns

dokumenterade i en följdstudie av Oliven Kommunikationsbyrå och dessa metoder kommer att vara tillämpbara i vårt fortsatta arbete.

BERAS implementation är ett EU-projekt som medfinansieras av EU:s Östersjöprogram. Projektet har ett starkt partnerskap med 10 länder i regionen. Projektets mål är att bidra till god miljömässig status i Östersjön, stärka jordbrukets hållbarhet och bidra till landsbygdsutveckling. BERAS svenska sekretariat är lokaliserat inom vårt område (Järna i Södertälje kommun) vilket vi ser som en tillgång i vårt fortsatta arbete. Även Södertörns högskola är involverad i projektet som "lead partner".

Det ekologiska kretsloppssamhället i Järna/Södertälje har utvecklats under många år. I dag består det av mer än 50 initiativ med aktörer från hela livsmedelskedjan. Projektet har starkt stöd från Södertälje kommun och kommer att kunna bidra med nya kompetenser i vår organisation.

Vi kommer att säkerställa (genom vår urvalsprocess) att projekten medverkar till nya samarbeten mellan stad och land och utnyttjar de synergieffekter som finns samt hitta nya lösningar på landsbygdens utmaningar. Detta kommer att resultera i idéer som skapar tillväxt och sysselsättning.

6. Vision

Sörmlandskusten – en funktionell och hållbar lustgård som förenar stad och land.

Utvecklingen skall ledas "lokalt", vilket innebär att vi betonar underifrånperspektivet. Om vi skall få till stånd en kraftfull och hållbar utveckling av vår landsbygd krävs ett lokalt engagemang som kommer till uttryck i människors vilja att bidra till gemensamma resultat. Ensam är inte stark utan det är i samverkan som vi åstadkommer en varaktig förändring till det bättre med utgångspunkt i bygdens behov. Landsbygdens utveckling sker bäst i samverkan med staden. Vi är båda varandras förutsättningar och ett fruktbart samarbete leder till goda resultat. I samverkan kan vi nå en gynnsam utveckling, både i staden och på landet, inom alla områden. Inom ramen för samverkan mellan stad och land finns många av våra viktiga framtidsfrågor såsom hållbar utveckling, produktutveckling, energieffektivitet och distribution av våra viktiga jordbruksprodukter

7. Insatsområden, mål och urvalskriterier

7.1 Övergripande mål för området.

Vi har valt de övergripande målen med utgångspunkt i de behov vi kunnat utläsa ur vår SWOT-analys, de regionala översiktsplanerna och respektive landsbygdsprogram (två länsstyrelser)

1. Skapa fler arbetstillfällen genom att utveckla de gröna och blå näringarna och den lokala matproduktionen.
2. Skapa förutsättningar för strategisk mångfald
3. Utveckla modeller för boende, mötesplatser och lokal service på landsbygden

4. Skapa fler arbetstillfällen genom att utveckla turismen

Hur vi motiverar våra insatsområden

1. Skapa fler arbetstillfällen genom att utveckla de gröna och blå näringarna och den lokala matproduktionen.

Vårt område (Leader Sörmlandskusten) har goda möjligheter att vidareutveckla de gröna och blå näringarna inklusive de småskaliga matproducenterna och mathantverkarna. Vår närhet till de stora konsumtionsområdena ger särskilt goda förutsättningar att få avsättning för produkter av hög kvalitet med ett betydande mervärde som i sin tur är grunden för fler anställda i företagen. Redan en liten ökning av självförsörjningsgraden med svenska livsmedel ger tydlig ökning av antalet sysselsatta. Projektet "Stolt Mat" syftar till att lyfta fram den närproducerade och ekologiska maten i alla led från jord till bord. Projektet arbetar i fyra "stråk" med arbetsgrupper inom områdena kommunikation, event, tävlingen Matverk och den offentliga maten. Inom det sista området skall vi bl.a. medverka till att upphandlingsunderlagen från offentliga verksamheter anpassas för närodlat och för lokala producenter. Två personer från vår styrgrupp ingår som medlemmar i projektgruppen. Vi är även engagerade i "Sörmlands Matkluster" som är en sammanslutning av producenter och mathantverkare med stor bredd och kompetens.

2. Strategisk mångfald.

Med strategiskt mångfaldsarbete avser vi insatser som sträcker sig vidare än begreppet integration. Mångfald innebär att vi bejakar människors olikheter när det gäller språk, etnicitet, religion och kulturell särart. En mångfald som berikar vårt samhälle och våra invanda kulturmönster. I samband med det temamöte vi genomfört under rubriken "Strategisk mångfald" har vi knutit många nya kontakter och tillförts ny kunskap. Ett område som engagerar många är hur vi bemöter migranter som kommer som flyktingar eller som kommer till Sverige på andra sätt. Fattiga romer som söker en utkomst i vårt land är en allt vanligare företeelse som ställer krav på vidsyn och konkreta åtgärder. Att skapa fler härbärgen är en angelägen arbetsuppgift som engagerar många i våra medlemsorganisationer.

3. Utveckla modeller för boende, mötesplatser och lokal service på landsbygden

Om landsbygden skall leva och utvecklas krävs inflyttning och detta i sin tur kräver nybyggnation. Utöver traditionell villabebyggelse behöver landsbygden nya bostads- och upplåtelseformer. Modeller och metodutveckling för kostnadseffektivt byggande, möjlighet till ägarlägenheter och/ eller hyresbostadsrätt i kombination med bostadskreditgarantier är vägar som bör prövas. Samtidigt krävs också en väl utbyggd kommersiell och offentlig service med innovativa lösningar i form av digital handel, väl fungerande kommunikationer mm. Inom detta område har vi nyligen avslutat ett omfattande projekt "Lokalt driven landsbygdsutveckling" som just omfattat dessa frågor. Vi är nu involverade i ett nytt projekt som syftar till att ta fram ett koncept för rationellt och kostnadseffektivt byggande på landsbygden.

4 Skapa fler arbetstillfällen genom att utveckla turismen

Att turismen/besöksnäringen är en näringsgren i stark utveckling är väl känt och många ser möjligheten till en fördubbling inom kort tid som en realistisk möjlighet. Då avser man såväl antalet besökare och aktörer som omsättning och antal arbetstillfällen. Det är en arbetskraftsintensiv bransch som är betingad av de begivenheter vi kan erbjuda besökaren. Här är "matturism" ett starkt kort för vårt område med en utpräglad matkultur liksom vår natur, skärgården, vattendragen och insjöarna. Inom våra två Leaderområden har vi arbetat i

ett gemensamt projekt "Utflyktsvägen Gröna Kusten" som nu övergår i en permanent organisation för marknadsföring av Sörmlandskusten. Vi deltar även i det arbete som sker i Regionförbundets regi med att skapa och marknadsföra nya destinationer.

Horisontella mål

Övergripande horisontella mål för hela strategin	Indikatorer
Hållbar utveckling	Antal projekt som syftar till hållbar utveckling
Ungas delaktighet	Antal ungdomar (under 30 år) i LAG, i projektgrupper, som projektledare
Jämlikhet	– Kön projektledare, man, kvinna – Kön deltagare, antal män, antal kvinnor – Utlandsfödd projektledare, – Utlandsfödda deltagare, antal födda i Sverige, antal födda utanför Sverige

- **Hållbar utveckling.** Med hållbar utveckling avser vi det som uttrycktes i Brundtlandskommissionens rapport 1987: "Hållbar utveckling är utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillgodose sina behov". Man kan också se det som tre dimensioner som överlappar varandra och skapar balans (hållbarhet) Det tre dimensionerna är ekologisk hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Projekten ska beakta en eller helst alla dessa tre aspekter på hållbar utveckling
- **Ungas delaktighet.** Med ungas delaktighet menar vi att unga skall engageras i samtliga övergripande mål. Detta i sin tur leder till att ungdomar skall vara representerade i LAG och i de beredningsgrupper som vi avser att inrätta. Med delaktighet följer också ett reellt inflytande och ansvar för att uppnå satta mål. Ungdomar ska själva kunna äga och driva projekt.
- **Jämlikhet.** Med jämlikhet menar vi såväl lika rättigheter och möjligheter för kvinnor och män som jämlikhet i en vidare mening där alla människor har samma värde och behandlas lika och där vi utgår från FN:s deklaration om mänskliga rättigheter. I Sverige skyddas dessa rättigheter av våra tre grundlagar. Därtill finns även Europakonventionen om skyddet av de mänskliga rättigheterna som 1955 blev svensk lag. Vi menar att detta synsätt skall genomsyra samtliga övergripande mål.

7.2 Insatsområden

Insatsområde 1; Nära mat. Den nära maten kommer både från det traditionella produktionsjordbruket och från ekologiska jordbruk och trädgårdar och lokala mathantverkare. De har alla det gemensamt att de bidrar till ökad tillväxt och sysselsättning. Arbetstillfällena skapas i alla led, hos producenter, mathantverkare, kreatörer, distributörer, restauranger, offentliga kök, matturistföretag o.s.v. Här är mötet mellan stad och land en viktig förutsättning för utveckling.

Vi kan utveckla smarta logistiklösningar och innovativa upphandlingsmetoder som breddar marknaden med ökad lönsamhet som följd. Mathantverkare, restauranger, offentliga kök m fl. ska stödjas i sina ambitioner att förädla och utnyttja lokala råvaror. Vi vill också arbeta för bättre jämställdhet i matbranschen.

Våra insatser skall medverka till att alla producenter inom de gröna och blå näringarna skall kunna utveckla sin produktion så att man tar ett steg uppåt i värdekedjan för att nå ökad lönsamhet. Ekologisk odling och djuruppfödning samt KRAV-certifiering är exempel på steg på den vägen som samtidigt leder till större hållbarhet och bättre miljö. Förädling av närfångad fisk och lokal försäljning av fisken är ett annat område som behöver stärkas.

Insatsområde 2; Strategisk mångfald. För att använda mångfald som en tillgång i hela organisationen och i vårt utvecklingsarbete behöver den integreras i varje projekt som en naturlig del i planering och genomförande. Med mångfald avser vi både etnisk och kulturell mångfald i ett inkluderande synsätt. För att nå dit måste man arbeta mot diskriminering, värdesätta mångfald och tillämpa ett inkluderande arbetsätt.

Våra insatser skall omfatta både generella och riktade åtgärder i projekt som banar väg för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det gäller särskilt ungdomar och utrikes födda. En väg är att skapa mötesplatser för personlig utveckling och språkträning genom att utnyttja resurser inom föreningsliv och andra ideella organisationer.

Vi kan bidra med metodutveckling/tillämpning och allmän kompetensutveckling i projektform.

Insatsområde 3; Bo, leva och verka på landet. Många i storstaden skulle gärna bosätta sig på landsbygden om bara de rätta förutsättningarna fanns. Inte minst i vårt område är detta en tydlig tendens där många väljer att bosätta sig permanent i sitt fritidshus. Men för att fler skall få möjlighet att välja var man vill bo behöver vi bygga mer på landsbygden. En viktig uppgift under programperioden är att medverka till ökad bostadsproduktion och sänkta kostnader. Fler boende ger underlag för skolor, kommunikationer och handel.

En viktig förutsättning för ökad inflyttning är tillgång till robusta bredbandsuppkopplingar i form av nedgrävd fiber. Här har redan stora insatser gjorts där Leadermetoden spelat en viktig roll för att organisera arbetet, bilda byalag och biträda med ansökningar av statsbidrag. Det arbetet måste fortsätta med hög intensitet.

Tillgång till service i olika former är ofta avgörande inför val av bostadsort. Vi vill därför fortsätta att utveckla innovativa servicelösningar i form av "Servicepunkter" där man kan erbjuda ett bredare sortiment av tjänster.

En annan form av service som är under utveckling är "Digital handel" med dagligvaror där kunden beställer via nätet och får varorna levererade till ett utlämningsställe. Detta lämpar sig väl för mindre orter som saknar egen affär.

Det behövs också utveckling av "mötesplatser" på landsbygden, det kan vara samlingslokaler, gym, idrottsplatser eller annat. Det är också viktigt att skapa mötesplatser som främjar möten mellan stad och land.

Insatsområde 4; Ökad turism. För att främja besöksnäringen kommer vi att arbeta med olika åtgärder inom turismen.

De tillgångar som finns i vårt område är i stor utsträckning förknippade med vår fina natur, tillgången till skärgård, insjöar och vattendrag i närhet till storstadsområden samt en levande landsbygd och produktion av lokala råvaror.

Vi vill utveckla turism inom ramen för begreppet ekoturism. Det handlar om att bevara istället för att förbruka det som besökaren kommit för att uppleva. Varje områdes ekologiska och kulturella bärkraft ska respekteras. Varje arrangemang ska bidra till resmållets ekonomi genom övernattningar på orten, lokala guider och lokalt inhandlade varor och tjänster mm.

Vi vill utveckla fisketurismen, utbilda aktörer och utveckla fiskedestinationer inom vårt område som har goda förutsättningar för detta.

Vi ska arbeta för att aktörerna utbildas och blir bättre på att marknadsföra, paketera, samverka och leverera de produkter som finns att erbjuda i området

Infrastrukturen i området ska förbättras genom utveckling av allmän information om området såsom skyltning, rastplatser, förbättrad tillgänglighet etc.

Samarbetsprojekt

Leader Sörmlandskusten kommer att arbeta för att systematiskt klargöra vilka förutsättningar som finns för samarbete både inom Sverige och internationellt i en förstudie avseende våra insatsområden.

Leader Sörmlandskusten planerar redan nu samarbete inom länet Södermanland med Leader Södermanland. Vi planerar gemensamma utbildningar och ser också gemensam utvecklingspotential framför allt inom insatsområdena Nära Mat och Turism.

Sverige och Nyköpingsområdet har historisk anknytning till ett flertal tyska orter. Genom att bygga på vår historia ser vi möjligheter att samverka med tyska leaderområden framför allt i våra insatsområden nära mat och turism. Vi är också de två länder som tar emot många flyktingar och även inom vårt insatsområde Strategisk mångfald finns det sannolikt möjligheter till samverkan.

Det finns ett stort intresse hos skolor i vårt område att genomföra samarbete med tyska skolor med liknande inriktning. Där kan vi engagera unga personer i samarbetsprojekt med anknytning till insatsområdena Nära Mat och Turism och våra horisontella indikatorer ungas delaktighet och jämlikhet.

Samarbetsprojekten syftar i första hand till kunskapsutbyte, inspiration och utveckling av idéer som kan utnyttjas inom våra insatsområden.

7.3 Handlingsplan

Inom vårt lokala utvecklingsområde kommer vi endast att arbeta med resurser från Landsbygdsfonden men ser ändå möjligheter att koppla samman de insatser som vi gör för fiskens fortbestånd och

utveckling och de miljöinsatser vi har möjlighet att göra i de sjöar och vattendrag som utgör avrinningsområden till Östersjön. Från de stora insjöar som finns i vårt angränsande område rinner ett antal åar ut i Östersjön. Kilaån, Nyköpingsån, Svärtaån och Trosaån är samtliga viktiga vandringsleder för fisk samtidigt som de transporterar stora mängder övergödande näringsämnen ut i Östersjön. Här finns det stora insatser att göra. Dels att undanröja vandringshinder och anlägga lekplatser för fisken, dels att minska fosfor och kväveutsläppen genom att strukturkalka åkermark, anlägga fosforfällor och våtmarker och skapa robusta kretsloppssystem för enskilda avlopp (slutna system där avfallsfraktionerna återförs till åkermarken)

Redan under den gångna programperioden har vi etablerat kontakter med våra kollegor i de baltiska staterna och vi samarbetar även med Nyköpingsåarnas Vattenvårdsförbund som är i inledningen av ett större projekt med likartade syften. Genom vårt samarbete med BERAS International kommer vi att få tillgång till ett omfattande partnerskap där det finns ministerier, regionala och lokala myndigheter, universitet och forskningsinstitut, ideella organisationer och företag.

Vi ser en stor potential i en ökad produktion av grön energi där många små och medelstora företag kan utvecklas. Arbetsintegrerat socialt företag är en företagsform som vi vill stödja för att skapa nya inbrott på arbetsmarknaden och medverka till en förbättrad integration.

Även om vi skall vara innovativa och söka oss nya vägar ser vi ett mervärde i att ta tillvara de erfarenheter och det kunnande som finns inom vårt område samtidigt som vi tar till oss ny teknik och nya forskningsrön. Rent grund- och ytvatten är en förutsättning de gröna näringarna och för fiskets utveckling. Här ser vi framför oss ett fruktbart samarbete med våra länsstyrelser och kommuner som har dessa frågor högt upp på agendan. Genom LAG:s sammansättning och kansliets kompetens i dessa frågor kommer vi att uppnå ett bra samarbete mellan våra olika målgrupper. Redan i dag har vi ett bra samspel mellan de möjligheter som finns inom LEADER-programmet och de resurser som finns tillgängliga inom länsstyrelsernas regionala program.

Insatsområde 1: Nära mat

Målgrupp: Företagare inom de gröna och blå näringarna inklusive småskalig produktion och mathantverkare. Matkluster, branschorganisationer, regionala aktörer.

Insatsområde 2: Strategisk mångfald

Målgrupp: LAG:s medlemmar, föreningar, projektägare och deltagare i projektens genomförande.

Insatsområde 3: Leva och bo

Målgrupp: Kommunerna, allmännyttiga bostadsföretag, bostadsrättsföreningar, privata byggföretag, föreningar, banker och bolåneinstitut.

Insatsområde 4: Turism

Målgrupp: Besöksnäringens organisationer, enskilda turistföretag (befintliga och potentiella) samt kommunernas turistchefer.

7.4 Urvalsprocess

Våra blivande projektägare/sökande skall ha tillgång till en lättläst populärversion av vår strategi där huvuddragen av våra mål och vägen att nå målen skall framgå. Man skall känna till vilka urvalsgrunderna är och hur processen kommer att genomföras.

Vi planerar att ha ett begränsat antal utlysningar per år. Vid varje utlysning kan vi lägga tyngdpunkten på ett eller ett fåtal av våra temaområden. Som ett led i detta skall vi genomföra riktade utbildningar till LAG och till blivande projektägare. Urvalsförfarandet skall vara transparent och urvalskriterierna skall vara objektiva. I vårt LAG kommer de kommunala/offentliga representanterna endast att uppgå till en tredjedel av antalet ledamöter varför dessa aldrig kan komma i majoritet vid beslutstillfällena.

Urvalsförfarandet och besluten som blir en följd av detta skall alltid dokumenteras skriftligt i beslutsprotokoll.

7.5 Mål och urvalskriterier

Insatsområde 1 Nära mat

Fond	Mål	Indikator	Målvärde
Landsbyggsfonden	Att de areella näringarna utvecklas, att nya företag inom småskalig och ekologisk produktion inklusive mathantverk skapas. I samverkan med den offentliga sektorn utveckla innovativa upphandlingsmetoder för de offentliga köken. Att det bildas nya företagsnätverk/kluster för informationsspridning och kunskapsöverföring.	Antal nya företag.	3
		Antal nya produkter/tjänster	5
		Antal nya nätverk.	4
		Antal personer som kompetensutvecklas.	40
		Antal nya arbetstillfällen	11

Insatsområde 2 Strategisk mångfald

Fond	Mål	Indikator	Målvärde
Landsbyggsfonden	Kunskap om mångfaldsarbete hos projektägare, föreningar med flera. Kunskap om svensk kultur, språket och svenskt samhällsliv för	Antal projekt.	14
		Antal deltagare	50

	nykomna utlandsfödda personer Nya företag/nätverk eller andra liknande aktiviteter som drivs av personer med ursprung från andra länder		
--	--	--	--

Insatsområde 3 Leva och bo

Fond	Mål	Indikator	Målvärde
Landsbygdsfonden	Att förutsättningarna för att bygga på landsbygden förbättras. Medverka till förbättrad kommersiell och offentlig service. Stödja tillskapandet av servicepunkter, mötesplatser och digital handel. Medverka till utbyggd infrastruktur.	Antal nya bostäder. Antal projekt om servicepunkter. Antal nya arbetstillfällen. Antal projekt som avser bildande av byalag/nätverk/samverkansgrupper	20 4 11 6

Insatsområde 4 Turism

Fond	Mål	Indikator	Målvärde
Landsbygdsfonden	Förutsättningar för att utveckla mat- och upplevelseturism stärks. Utveckling av besöksnäringen stärks. Att nya produkter utvecklas. Ökad samverkan mellan aktörer med turistanknytning. Utvecklad fisketurism Utbildning inom sektorn "ekoturism". Utvecklad infrastruktur som gynnar turism och entreprenörskap.	Antal besökare. Företagens redovisade intäkter. Antal nya arbetstillfällen. Antal nätverk. Antal deltagare Antal nya företag	+30% +20% 15 6 50 6

8. Finansieringsplan

Jordbruksfonden	35 630 000 SEK	100 %
Drift	8 900 000 SEK	25 %
Samarbetsprojekt	713 000 SEK	2 %
Genomförande	26 010 000 SEK	73 %
Fördelning insatsområde		
1. Gröna näringar och lokal mat	30 %	
2. Strategisk mångfald	15 %	
3. Boende och lokal service	30 %	
4. Turism	25 %	

9. Organisation

9.1 Administrativ kapacitet och kansliets arbete (drift)

Med kännedom om det regelverk som styr uttaget av driftmedel i förhållande till de sammanlagda offentliga utgifterna har vi valt att beskriva en slimmad organisation som kan utvecklas i takt med ökade behov och i takt med faktiskt utbetalade projektmedel. Leader Sörmlandskusten är en sammanslagning två tidigare Leaderområden med allt vad det innebär.

För att få en smidig start av vårt nya område är det angeläget att ta tillvara den kompetens och dokumenterad erfarenhet som finns inom våra tidigare organisationer. Vår nuvarande verksamhetsledare i Leader Kustlinjen (Jacqueline Hellsten) har nu sju års erfarenhet av att leda och administrera en stor organisation och vi har försäkrat oss om att hon vill fortsätta. Den nuvarande verksamhetsledaren för fiskeområdet (Christina Frieberg) som också har flerårig erfarenhet och en bred kompetens inom området är beredd att ingå i LAG.

Personalens kompetens kan dessutom förstärkas med de kunskaper som LAG:s medlemmar bär med sig. I vårt nya LAG har vi strävat efter en blandning av ledamöter med tidigare erfarenhet av arbetet med Leadermetoden och nya ledamöter med andra kompetenser. En viktig roll för LAG är också att harmonisera så mycket som möjligt av regelverk, blanketter och information med mera så att stödmottagarna inte upplever en ökad komplexitet i den nya organisationen

Vi har en ambition att tänka nytt samtidigt som vi tar tillvara erfarenheter från förra programperioden, möjligheten att samverka med angränsande Leaderområde och att återanvända smarta mallar och strukturer.

Kansliet skall ledas av en verksamhetsledare som svarar för den löpande förvaltningen enligt de riktlinjer och anvisningar som LAG meddelar. Utgångspunkt för dessa anvisningar skall vara tydliga styrdokument som klart anger ansvarsfördelningen med arbetsordning, delegationsordning, utbetalnings- och attesträtt. Verksamhetsledaren är dessutom föredragande vid LAG:s sammanträden och ansvarig för protokoll och annan dokumentation som kommer att vara nödvändig för urvalsprocessen. Verksamhetsledaren är också den som företräder organisationen vid myndighetskontakter och i liknande sammanhang.

Kansliet kommer dessutom att behöva en ekonom/administratör som har hand om löpande bokföring, utbetalningar, rekvisitioner, inkommande post och arkivhantering. En extern redovisningsbyrå sköter löneutbetalningar och årsbokslut. Föreningen kommer dessutom att ha en auktoriserad revisor vid sidan av sina valda lekmannarevisorer.

Vi ser alternativa möjligheter att lösa kontorsfrågan i samverkan med någon av våra lokala samarbetspartners där det redan finns en "kontorsinfrastruktur" som vi kan få del av. Vi skall också pröva möjligheten att träffa avtal med angränsande Leaderområde om ömsesidigt bistånd med handläggningsfunktioner i händelse av sjukdom eller annan längre frånvaro, allt i syfte att säkerställa kanslifunktionen.

Redan i ett inledande skede av programperioden kommer vi att erbjuda blivande projektägare en grundläggande utbildning som omfattar hela skedet från ansökningsförfarande fram till slutredovisning av ett projekt. Vi planerar att genomföra denna utbildning i studiecirkelform i samverkan med ett eller flera studieförbund. Vi kommer även att i denna fråga söka samverka med angränsande Leaderområde.

9.2 Partnerskapet och föreningen

Vårt partnerskap består för närvarande av 53 medlemmar och är sammansatt med deltagare som representerar de ingående kommunerna, berörda myndigheter, ideella organisationer, branschsammanlutningar och tidigare projektägare/deltagare. Dessa har varit inbjudna till ett antal temamöten som anknyter till våra valda insatsområden. Under arbetets gång har vi hållit deltagarna i partnerskapet informerade. Vi har även genomfört en enkät som tillställts samtliga deltagare och där framför allt de organisationer som inte deltagit i temamöten ändå har haft möjlighet att påverka inriktningen på strategin. (Bilaga partnerskapet)

9.3 LAG – den lokala aktionsgruppen

Vi avser att bilda ett lag om 15 ledamöter med en representant från vardera från de fem ingående kommunerna och därutöver fem representanter vardera från ideell och privat sektor. Vi eftersträvar en jämn könsfördelning men ev. underrepresenterat kön får inte understiga 40 %. Därtill skall vi eftersträva en balanserad åldersspridning där unga företrädare ges plats.

Till LAG knyts fyra "beredningsgrupper" som har till uppgift att bereda ansökningar för beslut i LAG. Beredningsgrupper ska finnas för varje insatsområde. Deltagarna ska ha god lokal kännedom och kunskap om insatsområdet. Det är viktigt med spridning geografiskt i varje beredningsgrupp.. Grupperna kan bestå av 3-5 personer.

Detta är de förutsättningar vi kommer att ge vår kommande valberedning, samtidigt som man bör ha i minnet att valen skall äga rum i en demokratisk process på en kommande, konstituerande stämma.

Att utse en valberedning är en grannlaga uppgift i varje organisation och därför måste stor omsorg läggas ned på detta val när vi förbereder vårt nya LAG. För att valberedningen skall kunna fullgöra sin uppgift planerar vi för en utbildning som både skall ge ledamöterna insikt i den beslutade strategin och i de arbetsuppgifter som väntar LAG:s nya ledamöter. Denna utbildning kommer att inledas så snart vår strategi blivit godkänd och vi vet att vi får bilda ett utvecklingsområde.

För att LAG ska kunna arbeta på ett rättssäkert och effektivt sätt från början av perioden vill vi också se gemensamma, nationella eller regionala utbildningar för LAG i landet utöver de lokala utbildningar som krävs avseende strategi mm.

10. Samverkan med andra aktörer

10.1 Samverkan

Genom ett väl utvecklat samarbete med olika aktörer kommer vi att kunna möta skiftande behov, både i form av konkreta projekt och i form av utbildningsinsatser. Detta i sin tur ger oss också verktyg för att utveckla ett fruktbart samarbete mellan stad och land. Inom vårt område finns god kunskap om, och erfarenhet från stora utvecklingsprojekt med länsstyrelser, kommuner och ideella organisationer involverade. Dessa erfarenheter och samarbetsformer kommer vi att dra nytta av i samarbetet med olika aktörer under programperioden.

Genom de erfarenheter och kunskaper som förvärvats i föregående programperiod och med förhoppningen att flera personer som arbetat i den tidigare perioden kan fortsätta inom det nya området anser vi att vi kan driva ett effektivt utvecklingsarbete och stödja projektägare i deras arbete med att organisera sina projekt effektivt och att finna nya aktiviteter som främjar utvecklingen.

10.2 Avstämning med andra aktörer med utvecklingsansvar

Vår samverkan med länsstyrelserna i Stockholms län och Södermanlands län, kommunerna och landstingen i området har etablerats redan under föregående programperiod. Den strategi som vi nu har format bygger i stor utsträckning på underifrånperspektivet men också på de planer och strategier som länsstyrelserna och kommunerna arbetar med. Leader Kustlinjen och Fiskeområde Kustlinjen deltar i länsstyrelsens partnerskap för landsbygdsutveckling och är också engagerade i referensgrupper för länets utveckling. Leader Södertälje landsbygd har deltagit i Länsstyrelsens Partnerskap och EU nätverksmöten som Södertälje kommun arrangerar. Vår ambition är att även i framtiden delta i den typen av samverkan.

10.3 Jämställdhet och icke-diskriminering

Genom att arbeta med begreppet jämlikhet täcker vi in både jämställdhet mellan kvinnor och män i form av lika rättigheter och möjligheter men även icke-diskriminering av personer med annan härkomst, annan etnisk och kulturell bakgrund, annan religion eller sexuell läggning. Vårt jämlikhetsbegrepp utgår från alla människors lika värde och okränkbarhet. Av den anledningen är jämlikhet ett av våra horisontella mål och detta synsätt skall stå att återfinna i alla våra åtgärder och i våra kommande projekt.

11. Kommunikation

Personer och organisationer som har för avsikt att söka projektstöd skall få sådan information att de är väl medvetna om att stödformen finns och var de kan få utförligare information om formerna för ansökan, tidpunkter för utlysning och urvalsgrunder. De skall också få information om de huvudsakliga målen med lokalt ledd utveckling och om EU:s roll i sammanhanget. Informationen skall vara så utformad att man förstår mervärdet för den egna bygden av möjligheten till projektstöd och hur man

söker kunskap av andras, tidigare erfarenheter. Här kommer den sluddokumentation från det egna området som redovisar resultat och goda exempel från den gångna programperioden att vara till god hjälp, inte minst som inspirationskälla.

Även när vi vänder oss till våra samarbetspartners och till dem som kan förmedla informationen vidare, t.ex. media, är sådan redovisning ett bra hjälpmedel. Men vi kommer även att vara tydliga med att det är viktigt att känna till målen för våra utvecklingsinsatser och på vilket sätt Leadermetoden är bärare av möjligheterna till lokal utveckling. Genom olika informationskanaler skall vi också stärka blivande projektägare i deras roll som utvecklingsambassadörer för den egna bygden. Eftersom vår avsikt är att smälta samman två tidigare leaderområden och den nya kommunen Salem till ett område är denna utåtriktade information extra viktig och där skall vi använda alla de informationskanaler vi har tillgång till. Traditionella media, sociala medier, hemsidor och personliga möten kommer att vara viktiga i denna förankringsprocess.

Vi lägger stor vikt vid att utforma en hemsida som är lättnavigerad och som innehåller erforderlig information för att våra projektägare ska kunna få svar på sina frågor inför igångsättning av projekt och under arbetets gång. Vi menar att det vore fördelaktigt om samtliga leaderområden kunde utnyttja en gemensam och sammanhållen struktur för hemsidorna.

Delar av dessa insatser kommer dessutom att vara så utformade att allmänheten får kännedom om Leadermetoden möjligheter och effekter på samhällsutvecklingen samt att man dessutom får kunskap om EU:s roll för våra möjligheter att bedriva Lokalt ledd utveckling.

12. Uppföljning och revidering

Årsrapport till Jordbruksverket

Det står i anvisningarna att vi ska utgå från att det underlag som Jordbruksverket behöver. Detta ska till en början redovisas i Excelark. Information om vilka uppgifter som kommer att erfordras kommer att framgå. Det innebär att vi inte har någon möjlighet att förbereda oss och försäkra oss om i vår plan att vi tar till vara de uppgifter som senare kommer att behövas för årsrapporten till Jordbruksverket.

Uppföljning och utvärdering

- Uppföljning av ekonomi för driften sker vid varje LAG-möte
- Uppföljning av förbrukning ställt i relation till budget för de olika insatsområdena sker årligen. I slutet av perioden per halvår
- Uppföljning av horisontella indikatorer sker löpande vid avslut av projekt, Särskild blankett vid slutredovisning
- Uppföljning av övriga indikatorer sker löpande vid varje projekts avslut. Särskild blankett vid slutredovisning

Vid behov utser LAG en grupp som deltar i arbetet med utvärdering och eventuell revidering av Leader Sörmlandskustens strategi och urvalskriterier.

2016: Utvärdering av informationsinsatser, hemsida, projektskola genom enkät eller liknande. Utvärdering av arbetet i LAG vid ett förlängt LAG-möte

2017: Uppföljning av fördelningen av projekt inom de olika insatsområdena samt resultat, dvs. sammanställning av indikatorer mm. Sannolikt har vi ett fåtal slutförda projekt så syftet är i första hand att verifiera att vi får med rätt uppgifter på ett användbart sätt.

2018: Uppföljning av fördelningen av projekt inom de olika insatsområdena samt resultat, dvs. sammanställning av indikatorer mm.

2019: Uppföljning av fördelningen av projekt inom de olika insatsområdena samt resultat, dvs. sammanställning av indikatorer mm

Under 2019 anlitas extern konsult för att utvärdera våra projekt ställda i relation till strategin samt arbetet inom LAG, beredningsgrupper och kansli.

2020; Uppföljning av fördelningen av projekt inom de olika insatsområdena samt resultat, dvs. sammanställning av indikatorer mm.

2021-2022 Uppföljning av fördelningen av projekt inom de olika insatsområdena samt resultat, dvs. sammanställning av indikatorer mm. Eventuellt också extern utvärderare.

13. Bilagor

Bilaga 1: SWOT-analys

Inom vårt blivande LLU-område har det gjorts ett flertal SWOT-analyser som i vissa fall har varit så omfattande att de täcker upp i stort sätt alla tänkbara utvecklingstrender. Vi har därför gjort ett urval av de oftast återkommande epiteterna för att se sambanden med de behov som vår strategi har möjlighet att tillgodose – att låta behoven utmynna i möjligheter som i förlängningen kan bli våra styrkor

Styrkor: Närhet till stora konsumtionsområden. Närhet till starka arbetsmarknadsregioner. Tillgång till goda kommunikationer i delar av området. Starkt tryck att bosätta sig på landsbygden. En starkt växande besöksnäring. Ett väl utvecklat föreningsliv. En rik skärgård med stora möjligheter till båt- och fisketurism. Erfarenheter från tidigare programperioder.

Svagheter: Bristande kommersiell och offentlig service på landsbygden. Bristande kollektivtrafik i vissa delar av området. Otillräcklig IT-infrastruktur (bredband). Stad och land hänger inte ihop. Dåliga miljöbetingelser för fiskens reproduktion.

Möjligheter: Ett livskraftigt jord- och skogsbruk med utvecklingsmöjligheter. Ett växande antal lokala matproducenter/mathantverkare. Ökad efterfrågan på närproducerade, gärna ekologiska råvaror. Växande utbud av mogna turistdestinationer. Välutbildade utrikes födda. Bättre och rikare fiskbestånd.

Hot: Försämrade service på landsbygden. Byråkratiska regelverk som hämmar kreativitet och innovationer. Växande rasism och främlingsfientlighet. Bristande kunskap om landsbygdens möjligheter.

Bilaga 2: Omvärldsanalys

När vi inledde den förra programperioden 2007 hade de första smarta mobiltelefonerna kommit ut på marknaden. Föga anade vi då att vi vid programperiodens slut hade nya generationer av mobiltelefoner utvecklats till kompletta datorer i miniformat där vi kan skicka, ta emot och lagra meddelanden. Där vi kan läsa nyheter, se film, ladda ner och spela all världens musik, fotografera och navigera med telefonens hjälp och mycket mer därtill.

Om detta kunnat hända bara på sju år så svindlar tanken på vad som kommer att hända de kommande sju åren. Det ända vi säkert kan veta är att utvecklingen kommer att ställa stora krav på kunskap och demokratisk medverkan i samhällsdebatten. Begreppet Lokalt ledd utveckling får ytterligare en dimension

Med utbyggt bredband och tillgång till modern It-teknologi är det möjligt för många fler företag att etablera sig på landsbygden. Där kan man dra fördel av låga markpriser och lägre byggkostnader som ökar företagets konkurrenskraft. Även transporter till och från företagen blir enklare och snabbare när man slipper trängsel och bilköer i storstaden och dess omgivningar.

Den beslutade utbyggnaden av en ny snabbjärnväg, "Ostlänken" på sträckan Järna – Linköping kommer att ha stor påverkan på vårt utvecklingsområde, särskilt under den senare delen av

programperioden. Ostlänken kommer, till mer än halva sin sträckning, att byggas inom vårt utvecklingsområde vilket kommer att ställa krav på välutbildad arbetskraft och en lång rad servicefunktioner. Ett av stationslägena kommer att byggas i anslutning till Skavsta flygplats som redan i dag är en av landets större flygplatser och nu får en mer central roll i kommunikationssystemet

Miljöfrågor i vid bemärkelse kommer att präglade de kommande årens arbete. Giftfri, närproducerad lokal mat efterfrågas i allt högre grad och det är på den svenska landsbygden som den produceras. Rent vatten i våra sjöar och vattendrag är mål att sträva mot, minskad övergödning som kan bidra till att återställa Östersjön är ytterligare ett och möjligheten till fiske, rekreation och friluftsliv i en natur som präglas av mångfald är mål att sträva mot.

Den globala uppvärmningen och förändringar i vårt klimat kräver också ökad uppmärksamhet. Vi måste minska vårt behov av fossila bränslen och alltmer förlita oss på de förnybara energikällorna. Detta i sin tur öppnar nya möjligheter för landsbygden där de gröna näringarna kommer att spela en allt större roll liksom energiproduktion i nya former. Ökad sysselsättning och ökade intäkter kan göra landsbygden till en vinnare i kampen för en klimatsmart framtid.

Integration: Vi lever i en omvärld fylld av våld och krigshandlingar som tvingar människor att fly från sina hemländer och överge allt som varit deras vardag. Även om man många gånger levt under knappa omständigheter så har man ändå haft en fast punkt i tillvaron och en relativ trygghet. Men nu har bomber, stridsvagnar och övergrepp slagit allt i spillror.

Sverige har en öppen attityd att hjälpa den som är på flykt och vi tar emot ett allt större antal asylsökande flyktingar. Detta skall vi vara stolta över men vi kan inte blunda för det faktum att det också kan innebära problem i lokalsamhället. Om vi inte kan hantera dessa frågor på ett bra sätt så riskerar rädsla och främlingsfientlighet att få fäste, även i våra bygder. Inom vårt område LLU Sörmlandskusten finns flerårig erfarenhet att ta emot flyktingar, främst sådana med uppehållstillstånd. Nu har även tillkommit flera asylförläggningar, ofta med 100 -150 boende från olika delar av världen med andra språk, andra kulturer och andra värderingar.

Detta ställer stora krav på vår förmåga ta emot och möta dessa flyktingar på ett värdigt sätt. Att visa att vi menar allvar med alla människors lika värde och att ordet "integration" har en reell innebörd. Lokalt ledd landsbygdsutveckling omfattar även detta!

Bilaga 3: Motivering

Vårt nya område, Leader Sörmlandskusten, består av två tidigare Leaderområden, Kustlinjen och Södertälje Landsbygd. Det är två homogena landsbygdsområden med ett väl utvecklat föreningsliv och med likartade erfarenheter av den nu avslutade programperioden. Som ett nytillskott till området ingår nu även Salems kommun som saknar tidigare erfarenheter av landsbygdsutveckling med Leadermetoden. Vi ser detta som en inspirerande utmaning.

Vi kommer endast att arbeta med landsbygdsfonden och här har vi byggt upp en betydande kompetens som i vissa fall går tillbaks till programperioden 1999 - 2006 då delar av vårt område ingick i dåvarande Leader Våg 21. Kunskapen har förts vidare och utvecklats under den senaste programperioden. Dessa samlade erfarenheter från LAG-medlemmar och verksamhetsledare, förstärkt med ny kompetens i vårt nya LAG kommer vi att kunna dra nytta av, både i det praktiska arbetet som i mobiliseringen av nya projekt.

Med fokus på våra fyra insatsområden ser vi goda möjligheter att bedriva ett framgångsrikt arbete för att utveckla vår landsbygd med hjälp av Leadermetoden. Vi ser goda förutsättningar att medverka till att nya företag skapas, att befintliga kan utvecklas och att nya arbetstillfällen kommer till. Våra horisontella mål kommer även att bidra till ett mer jämlikt samhälle med utrymme för mångfald samtidigt som vi verkar för en hållbar utveckling i syfte att säkerställa en fungerande samhälls-, kulturell och ekonomisk utveckling.

Bilaga 4: Ingående kommuner

Bilaga 5: Medlemmar i partnerskapet

Bilaga 6: Karta

Bilaga 7: Kommunikationsplan